

BÁSNĚ KNIŽNĚ NEVYDANÉ

I

Zčeřilo vlny jezero spící
 v pryskyřic vůni ve hvozďe duše,
 jezero snů...
 S bázlivým masem, omženým touhou,
 5 stoupá tam Ona... cudně jak luna
 chví se až k dnu...

S karmínem studu zakrývá lůno
 ve zmatku bázně, v rozkoši předtuch,
 s vůní jež schnou, –
 10 ciboře nader s hostií slávou,
 ciboře stkané z konstelac sněhu
 pyšně se pnou.

Tak jsem Jí slepnul před velkým hodem,
 než vzplanul požár svatební noci
 15 v posteli mé,
 než Její cudné panenství dívčí
 v oltáři svatém generac příští
 spálili jsme.

Tak jsem Ji viděl před ložem čistým
 20 ve zmatku bázně, v rozkoši předtuch,
 s vůní jež schnou,
 než rozlit flakón cudného klínu,
 dvojice těl než splynula ve směs
 rozžhavenou – – –

25 Tomu již dávno... Ona se stala
 Satana kněžkou se řevem vášně,
 sluncem jež plá

30 do ruda v mlhách opilýh smyslů;
vítězná teď na panenství troskách
purpurem vlá...

V ložnice chrámu postaven oltář
Tobě, ó vládče, Satane, pane,
kde nocí dnem
35 polštáře horké dýchají parfém,
sladký Ti parfém rozlité vášně
v povelu Tvém...

A jen ve chvílích, kdy všechno usne,
znavené službou Tobě, ó pane,
k jezeru snů
40 vrací se Ona, jak jsem ji viděl
před ložem čistým... cudně jak luna
chví se až k dnu...

SLOKY

Slečně Slávě Dlouhých

Ta naše ulice za řídké noci včera,
kol zahrad přítulných když jsem se vracel sám!
Kře couvly nalité do rozlezlého šera,
myšlének kořata jsem drzá vehnal tam.

5 V mém nitru siesta se rozložila líně,
dech květů zrosených z kře naladění čpěl; –
jen tichou ozvěnou se chvěly ještě síně,
jak mládí Vašeho smích prv je rozzvučel.

10 A větve okvetlé se nakláněly ke mně,
a mládí vonělo, a svěžest voněla, –
co sem tam v řadu líp, jež modlily se jemně,
zář plynu lila se, tak trochu zardělá.

15 A měsíc poléval svým prachem vše, i stíny,
a hvězdy trásly se jak v touze pohlavní...
V té noci květnové ký div že krok byl líný,
a vůní zmámený, se sotva loučil s ní – – –

20 Teď vím, že nelze žít tak proklatě a ztěžka
jen vztekem krve své, jen vztekem k zalknutí,
byť tvrdé setmění a všedno mdlého dneška
v mém nitru zalehlo vše vřelé k vzplanutí –:

ta první vonná noc, jež prosákne se duší,
blín záští udusí a skepsi zaškrtí
jak lišku, hladová jež pasti nevytuší
a vnadou zlákána ve tmách se usmrtí.

Cizelovanou harfu strun nervózně jemných
tělo, hospitál opustivší, po dvorech a hospodách vleklo;
dnes šansónou bujně to zavířilo v strunách,
by zítra při zbožném hymnu vyzáblé koleno kleklo. –

- 5 Za lásku k sobě Život sžehá... Však bůh, ten přičte
mu k dobru snad, že láskou k němu bídě své ulámá hroty. --
Teď praskly struny; mrazem ledna?... mrazem žití spíše,
a tělo sesulo se dál v nekonečné variaci hmoty.

IMPROVIZACE PROTESTU

F. V. K.

Nepozdvihujte prapor budoucích lidí!
Jako vlk hladový,
jenž, kde by co zadával, slídí,
do našich domů se vtíráte.

5 Nepozdvihujte prapor budoucích lidí!
S tou mrchou, jež dohnívá zvolna,
Čas do sklepů prokletých temnot i jméno sklídí
nenasytného červa.

10 Je v nenávisti láska;
však přílišnou modlou vám vlastní je sval,
než abyste, rdouse, miloval.

Vzplane nám nádhera slunce!
Však Volnost a Lásku duše má vidí.
Nepozdvihujte prapor budoucích lidí!

KAKTUSOVÝ KVĚT

Ve skleníku mých zahrad roste a vlastní krví sytí se
kaktusový rudý květ, rozvitý již zcela.

Buď zdrávo, žhavé moje záští, má nenávisti vřelá! – –

Na chvícím se klíně houpával jsem milenku výskající
5 a její retы se svými jsem vášnivě spájel;
na chladném oltáři lásky prodejné zažeh jsem svíci
a s nevěstkou marně roztoužení svá zkájel.

V jemné vibrace strun sladké mandolíny
své prsty jsem nechával vpadnout za nestřežených chvil;
10 a pyšnou hymnu odboje zpíval jsem ve mračen temné klíny,
když bouře nad lesy řádila a v nejvyšších stromech zněl kvil.

Oh, mnohá rozkoš lomcovala tělem mým i duší
za jiter plných ptáků a v nocích plných hvězd;
však které blaho sžehá více a která rozkoš víc kruší
15 nad horkou tvou vůni, květe, – krvavou stopu tvých cest?!

Buď zdrávo, sladké moje záští, má nenávisti vřelá!

Ty, která v má ústa tlačíš pohrdy hořké sliny,
bych vmetnul je do tváře profánním, ať v hadrech či v zlatě
jich těla,
mrtvé přítěži koles, jež letí v Budoucna stíny.
20 Ty, která v rytmech mých písní blýskáš meče bílým
plamenem
proti žezlům, poutům, bičům, ať kdekoli svistí,
proti modlám pozlaceným a těm, kdož chvějným prosí rtem
a pokorně sklonili šíji, by s knížaty mohli jísti.

A konečně ty, vítězná Herodias, když hlavu Jana zřela

na míse,

25 ty, která se smíchem odrážíš od hrudi mé morálky hlas
a pohár mi tlačíš do ruky, jež naplnil Života kvas. — —
Ve skleníku mých zahrad roste a vlastní krví mou sytí se
kaktusový rudý květ, rozvítý již zcela.

Buď zdrávo, žhavé moje záští, má nenávisti vřelá!

NA STARÝ KLEN

Oh, šerá koruno, staré srdce, měknoucí ptačími smíchy,
od svěžích jar prvních kolikrát ševel chladu tvého mě
zlákal!
A klid mých strun býval rozzvučen... a po kvasu sníval
tichý...
v mém paláci Radost hýřila... Snů teskných tam líhával
zákal.

5 Oh, klene v zahradě za stodolou! To bylo hovorů,
když o tom všem s tebou duše má do pozdních žvatlala
hodin!

Dobráku starý! Ne smaragd síní svých nahoru,
píšťalu kosí pozvals tam nahoru,
by tanec mých vizí se rozlil do ticha nejhlubších spodin.

10 A když průvod let dětských přešel za třesku plechových
puklic,
ty to víš, čím srdce výskalo divě,
jak sladká Puberta přepadla mě, v podivné touhy se kuklíc,
ty, jenž horké jsi chladil mi čelo, pach sadu když hltal jsem
chtivě!

15 Však teď mou lásku, mou lásku, vid', otče můj adoptivní,
pod svoje křídla vezmeš a uložíš měkce!

A na posměch světa řádům ptáci nám dají své lekce!

PÍSEŇ KRÁLOVSKÁ

Jednomu lásku, druhému záští,
lhostejnost hlupákům v žití.
Klekněte, kdož jste zbloudili v říš mou:
jsem král a rozdávám panství!

5 Jednomu lásku, druhému záští,
jak se kdo hluboce skloní;
pokorným lásku, buřičům záští,
vražnost, kde bratr se nabíd.

10 Jednomu lásku, druhému záští;
jsem král, jenž rozdává panství.
Klekněte, kdož jste zbloudili v říš mou:
blah, kdo se nejhlouběji skloní!

OSTROVY

Panu L. S.

Naše ostrovy
příliš hrdou mají
vegetaci vášní.

5 Naše dny úsměvů
a naše zamlžení,
naše bouře
i večery naší luny,
naše tmy
10 i blesky o polednách našich,
hle, jásat chtějí i lkát,
burácet i spát,
mlčet i hřát! – –

15 Vraťte se, drahoušku!
Prodejte uměníčko!
Nejste ostrovem,
jenž proráží moře.

20 Vraťte se!
Topte se kolem v těch vlnách!
Trochu své duše dáte.
Ale ty perspektivy, jež máte,
šťastný proteženec!

25 Vraťte se!
Zpíváme píseň osamocení
na svých ostrovech,
jež mají hrdou, vysokou
vegetaci vášní.

HOREČKA DRNKÁ...

Noc je a v luceren žluti
ulice leskne se vlhkem,
zdlouhavé krůpěje tíhnou –
na vlašný kámen. –

5 V mých strunách horečka drnká
falešně tragickou píseň;
zda z vln těch zachráníme aspoň
ubohou duši?!

10 Maso je skleslé, je skleslé,
nervy jsou skleslé, jsou skleslé,
horečka drnká v mých strunách,
duše je skleslá.

15 Podivně tesklivý pocit
vlastních a dědičných hříchů
padá a doléhá těžce
k tělu i duši.

20 Noc je a v luceren žluti
ulice leskne se vlhkem,
zdlouhavé krůpěje tíhnou
na vlašný kámen.

A tak si připadám náhle:
starý a vyžilý světák
uprostřed opilých holek
v kavárně noční. –

— — — — —

VYHASLÉ SOPKY V ÚZEMÍ SLADKÉ KRÁLOVNY

Léta jsme spolu šli, lidé nám pravili,
že jdeme územím královny sladké.

Léta jsme spolu šli a kolem hořely
v dálce i nablízku záhony růží.

5 Hořely radostně, jásaly, zpívaly
v nejprudších tónech i v nuancích jemných.

A těmi záhony ve vroucím objetí...!
Tys byla Já a Já jsem byl Ty. –

10 Léta jsme spolu šli; náhle jsme zbloudili,
nebylo růží v dálce ni v blízkou.

Byl to kraj těžkých žlutavých mračen,
nebylo vůně, písní ni barev.

Nejistě vzhledli jsme. Váhavou rukou
dotkla ses vystydlé, zčernalé – lávy!

15 Byl to kraj zejících, vyhaslých kráterů.
Kdy as tu bouřily mrtvé ty sopky?

Kvetly tu také kdys růžové záhony?
Byl to kraj v území královny sladké? –

20 Nevíme, bloudíme. Nikoho není tu,
kdo by nás vyvedl do kraje růží.

Bloudíme; mračna dál valí se žlutá
a vyhaslé krátery mlčí a mlčí...

CHCI TAKÉ SLUNÍČKO A RADOST ŽIVOTA...!

Chci také svůj pohár krvavým naplnit mokem,
chci také výskat a řvát Anakreonovu píseň,
chci docela nahé Evy objímat, dychtivý Adam,
chci k bohaté hostině přivést rolničky královských bláznů!

5 Jenom jedno mě děsí a temní mých nadějí slunce.
Což jestli mé krvavé víno zbledne před prolitou krví,
jíž snad je nasycena každá již hrouda země!
Což jestli třesk našich číší přehluší příšerným hvizdem
popravčí blesknutí nože z lešení gilotiny!
10 Což jestli objetí ženy otráví mne i mé děti!
Což jestli v mou jásavou píseň vpadne hromový pochod,
při němž se zapadlé oko zpěváka podlévá krví,
při němž se akcentuje vyzáblou, zčernalou pěstí!

A což jestli přijde sám Život a klekne na moje prsa
15 a neodvratnou svou pěstí mé zaškrtní poslední slovo,
zatímco Smrt a Bída chechtat se budou oknem
v prázdnou, ztemnělou komnatu uprchlých hodovníků,
chechtat se budou nad chladnoucí mrtvolou mojí,
chechtat se budou, příšerně chechtat se budou
20 děťátkům nezkušeným a zkrachovaným básníkům.

Šel bych ku své ženě, zašeptal jí v ouško — — —
Ale běda, běda! Sladkých slov již nemám.

Šel bych k divé holce, peníz nabízejí — — —
Ale běda, běda! Hnus mé nohy váže.

5 Šel bych, zbraň vzal, přímo k čelu namířil ji — — —
Ale běda, běda! Babské srdce v nitru!

Nekonečným dnům svým vstříc zřím bez odvahy,
nekonečným oknům těch nekonečných dešťů...

APOSTROFA

Tobě a tak leckomus

Eh, bylo by to fádání,
také tebe ještě apostrofovat, miláčku!
Měj si ten svůj chlebiček,
měj si, co ti milostivá uštědřila ruka! —

5 Jeden po druhém. — Poznávám, poznávám.
A učím se plivat, víš, tak z celé duše plivat
ve tvář tomu tvorů, jenž se nazývá člověk.

10 Eh, bylo by to fádání.
K teplému kožichu psa svého jsem přitisk hlavu
se svou papirosou sám a sám.
Nenáviděný. Vysmíváný.
Ale volný, miláčku!
A nezaprodaný! A hrdý!

PÍSEŇ VÍTĚZNÁ

Juž dávno jsem tě zardousil v nejnižších hlubinách srdce,
abys mne nepřepadala, když síly jsou vyčerpány.

Ničemná touho po klidu! Zpívej si falešný diškant
v bezkrevných srdcích troupů a měšťáků tučných.

5 Juž dávno jsem tě zardousil a svinskou tvou mrchu
radostně zakopal v temném sklepení minulosti.

Teď žiju jen záštím a bojem a vítězstvími,
nohu nezastavuje v pozicích dobytých horce,

10 když s pěstěma zaťatýma a skřípajícími zuby
s blbečky pŕtku jsem vedl o vlastní své slovo.

Všeho jsem okusil a vše mi zhořklo v duši...

Teď nechci juž klidu, juž jsem tě zardousil
v nejnižších hlubinách srdce, touho ničemná.

Slyšíte ryk toho srdce, vidíte lačné mé oko!

15 Bojuji, abych bojoval, vítězím, abych vítězil
a prokletou krví smácel chtivé své prsty.

TO BUDE VĚŘÍCÍCH SVÁTEK RADOSTNÝ...

To bude věřících svátek radostný. Půjďme
s vavříny vítězů kol pyšného čela,
kdež zářiti bude vpálené kdysi nám
znamení vyhnaných synů uproklínaného Otce.

5 To bude bohdá, že v nížiny ledové sněhy padnou
a na horách bude slunce a čarovná vegetace.
Budou duše jak sloupové, vedle silného silný,
klenutí Lásky nesouce v rozpětí netušeném.
10 Trůny nebudou ze zlata, ale z myšlenky modrého kovu
a králové budou básníky nového lidstva.

To bude věřících svátek radostný. Půjďme
s vavříny vítězů kol pyšného čela,
kdež zářiti bude vpálené kdysi nám
znamení vyhnaných synů uproklínaného Otce...

15 A před námi zástupové ponesou paládium –:
odboje a pomsty Satana krvavého!

APOSTROFA

k 13. prosinci 1899

Heine, Heine,
sosno ztepilá
k žhnoucímu slunci na tvrdé skále!

5 Heine, Heine,
červe geniální
v útrobách pořádku a dobrých mravů!

Na tvoje srdce horké a bušící
– básník k básníku – hlavu bych přitulil,
o stejných láskách, o stejných záštích,
10 o stejných nadějích, o stejných bázních
šeptali bychom spolu.

Heine, Heine,
sosno ztepilá k žhnoucímu ohni slunce,
o nesmírné thalattě věčné a dobré,
15 o velikém Císaři, který se nevrátí,
o Ženě, jež jméno má zářící z oblohy,
o lásce, o bozích a o Svatém Duchu
šeptali bychom spolu.

Heine, Heine,
20 červe geniální
v útrobách bohabojné měšťácké society,
o knížatech, filistrech, svíčkových babách,
o recích, kteří jsou frisch, fromm, fröhlich, frei,
o vlastencích zpitých pod národním dubem,
25 o ženách s Vírou, Nadějí, Láskou
šeptali bychom spolu.

Heine, Heine,
sosno ztepilá,
Heine, Heine,
červe geniální,
Heine, Heine,
básníku můj!

VOLNÝMI RYTMY

Thalatta, thalatta!
Volnými rytmy
chorálem, písničkou, modlitbou, hymnem
pláče a směje se, prosí a šílí
5 oceán.

Thalatta, thalatta!
Volnými rytmy
zpíval tě Heine, zpívali jiní –:
volnými rytmy
10 já zpívám oceán života.

Thalatta, thalatta!
Své vášně zpívám,
svou bolest, svou radost, své štěstí, svůj klid;
thalatta, thalatta,
15 zástupy zpívám,
šílenství hladu, revolty oheň,
vítězství, sílu a pravdu jejich;
thalatta, thalatta,
zpívám zemi,
20 mechy a stromy, plazy a šelmy,
potoky, řeky a skály;
zpívám zemi, zpívám
planety, stálice, slunce;
thalatta, thalatta,
25 volnými rytmy
oceán života zpívám a žiju.

Volnými rytmy
divokou architekturu krve
pro svoji hrobku stavím
30 a kašlu
na vlasteneckou vděčnost.

Volnými rytmy dýchám,
volnými rytmy zpívám,
a možná, kdybych chtěl,
35 k potěše kantorů moudrých,
že svedl bych také nějaké
akademické sloky.

TĚM V TMÁCH!

Vy v tmách tam, kopejte svoje doly,
však nezakopejte v nich svoje boly
a nechte je růsti v kobkách dusných
a výparech svíravých, otravných, hnusných.
5 A množte je otrocky ztajenou zlostí
a kryjte je zbabělou přívětivostí.
Vy v tmách tam, kopejte svoje doly,
však nezakopejte v nich svoje boly.
Neb ty vás kdys zvednou v jediném vzmachu
10 ven z vašeho puchu a vašeho prachu –
Až řev jejich hromem v svět udeří,
tu vzprímí se křivost páteří.
Až zařve miliónů proletářů bol,
svět bude se chvěti kol a kol
15 a chrámy se zbortí a okovů tíž –
Tím hrozněji klesne, čím stál kdo výš.
A na troskách zvedne se nový svět
a bude strašnou hymnu pět,
v níž děs se rozplyne v souzvuku,
20 že není už na světě otroků.